

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ.410.017.01.2015

P/15/043

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

ul. Kraszewskiego 8, 35-016 Rzeszów

T +48 17 780 23 00, F +48 17 780 23 06

Irz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli P/15/043 – Wykonywanie zadań przez dzielnicowych.

Jednostka
przeprowadzająca
kontrolę Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie.

Kontrolerzy Wilhelm Dmytrów – główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 97358 z dnia 02.09.2015 r.
Sławomir Kochman – główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 97359 z dnia 02.09.2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 1-4)

Jednostka kontrolowana Komenda Miejska Policji w Przemyślu, zwana dalej Komendą, 37 – 700 Przemyśl, ul. Bohaterów Getta 1.

Kierownik jednostki kontrolowanej Komendantem Miejskim Policji w Przemyślu od dnia 05.03.2009 r., jest pan dr Krzysztof Pobuta.

(dowód: akta kontroli str. 5-6)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna¹

Najwyższa Izba Kontroli ocenia, że w Komendzie zapewniono warunki organizacyjne dla funkcjonowania systemu służby dzielnicowych i realizacji zadań tej grupy funkcjonariuszy. Na pozytywną ocenę zasługuje właściwa struktura rejonów służbowych dzielnicowych, obejmująca teren właściwości miejscowej Komendy, oraz uczestnictwo dzielnicowych w doskonalących zawodowo szkoleniach.

Wyniki kontroli wykazały, że w okresie objętym kontrolą², wystąpił niedobór na stanowiskach dzielnicowych, gdzie w modelu organizacyjnym I i II Rewiru Dzielnicowych łącznie, w układzie 18 rejonów dzielnicowych, przez okres od 01.09.2012 r. do 31.12.2014 r., (tj. przez 2 lata i 4 miesiące), faktycznie było planowanych i zatrudnianych 16 etatowych dzielnicowych. W omawianym okresie, przedstawione warunki kadrowe na stanowiskach dzielnicowych, z jednej strony nie zapewniały normatywnego przydzielenia do każdego rejonu służbowego po jednym dzielnicowym, z drugiej zaś strony przyczyniły się do naruszenia przepisu § 3 ust. 4 zarządzenia nr 528 Komendanta Głównego Policji³, stanowiącego m.in., że

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

² Badaniem objęto okres od 01.01.2013 r. do 30.06.2015 r.

³ Zarządzenie nr 528 Komendanta Głównego Policji, z dnia 06.06.2007 r. w sprawie form i metod wykonywania zadań przez dzielnicowego i kierownika rewiru dzielnicowych (Dz. Urz. KGP.2013, poz. 38), zwane dalej zarządzeniem 528 KGP.

przydzielenie dodatkowego rejonu dzielnicowemu, nie może trwać dłużej niż 6 miesięcy. NIK stwierdziła, że w tym przypadku miało miejsce przydzielenie dwóm dzielnicowym dodatkowych rejonów służbowych, na okresy dłuższe niż 6 miesięcy (faktycznie na 2 lata i na 1 rok 6 miesięcy i 15 dni). W ocenie NIK, przypadek dwóch rejonów służbowych, które z uwagi na występujące wakaty, nie były przydzielone na stałe (jako własne) żadnemu dzielnicowemu, skutkowało zarówno większym obciążeniem innych dzielnicowych, oraz zmniejszał możliwości systemowego rozpoznania i oddziaływania na obydwa rejon.

Badanie kwalifikacji formalnych policjantów na stanowiskach dzielnicowych, wykazało przypadki przydzielania rejonów służbowych policjantom, nie posiadającym 3-letniego stażu służby, co nie zapewniało wymaganego doświadczenia na tym stanowisku.

NIK stwierdziła, że policjanci na stanowiskach dzielnicowych mieli częściowo zapewnione warunki techniczne, wspomagające wykonywanie ich zadań. W szczególności, dzielnicowi nie mieli zapewnionego dostępu do komputerów, w zakresie zgodnym z „*Tabelą wyposażenia w sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny*” dla Komendy.

Kontrola wykazała, że przydział zadań i organizacja służby dzielnicowych pozwalały w większości przypadków na realizację ich podstawowych zadań w przydzielonych im rejonach służbowych. NIK zwróciła jednak uwagę na istotną skalę zleczanych dzielnicowym zadań, w tym nie związanych z ich podstawowymi obowiązkami. Zadania te, realizowane zarówno w przydzielonym rejonie służbowym, jak i poza tym obszarem, miały różny charakter – począwszy od interwencji w dyspozycji dyżurnego, realizacji ustaleń, wywiadów, doręczeń, pomocy prawnych, poprzez udział w działaniach policyjnych, aż po prace administracyjno-biurowe. Powyższe skutkowało skoncentrowaniem ich służby na bieżących zadaniach i ograniczało możliwość samodzielnej, planowej działalności w przydzielonym rejonie.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Organizacja i warunki służby dzielnicowych

Opis stanu
faktycznego

1. W kontroli ustalono, że obszar właściwości terytorialnej Komendy, obejmował obszary administracyjne powiatu przemyskiego i Przemysła (miasta na prawach powiatu), zajmujące łączną powierzchnię 1.257 km² (w tym: miasto Przemyśl 46,18 km² i powiat przemyski 1.211,21 km²), gdzie łączna liczba mieszkańców miasta i powiatu wynosiła - w 2014 r. – 137.694 (w tym: miasto Przemyśl 63.467 i powiat przemyski 74.227).

(dowód: akta kontroli str. 7-168, 170-188)

Dane liczbowe w zakresie liczby mieszkańców, przedstawiały się następująco:

- w dniu 01.01.2013 r., miasto Przemyśl – 63.346 osób, a powiat przemyski – 74.053 osoby,

- w dniu 30.06.2015 r., miasto Przemyśl – 61.833 osoby, a powiat przemyski – 75.088 osób.

(dowód: akta kontroli str. 169)

W Komendzie dostępne były m.in. dokumenty zawierające dane o wielkości zaludnienia miasta Przemysła z lat 2011, 2012, 2013, 2014, w rozbiciu na: poszczególne osiedla, poszczególne ulice, oraz struktura mieszkańców miasta Przemysła w rozbiciu na kategorie wiekowe.

Pan Krzysztof Pobuła – Komendant Komendy, podał, że Komenda nie prowadzi własnych zbiorów z danymi demograficznymi i informacje takie uzyskuje w drodze kontaktów roboczych z urzędami miasta i gmin, których nie dokumentuje w formie pisemnej. W oparciu o uzyskane informacje dokonywana jest ocena zmian liczebności mieszkańców pod kątem ewentualnych zmian granic rejonów służbowych. Komendant wyjaśnił, że na obszarze właściwości terytorialnej Komendy:

- mogą występować różnice pomiędzy liczbą osób zameldowanych, a faktyczną liczbą mieszkańców, co jest powodowane zjawiskami migracji, emigracji, oraz z uwagi na bliskie położenie granicy państwa, pobytem w mieście obcokrajowców,
- występuje względna stabilność warunków demograficznych, co dla potrzeb podziału na rejonów dzielnicowych „nie wymaga analizy tych danych w większej częstotliwości”.

(dowód: akta kontroli str. 189-199)

2. Stan etatowo-kadrowy w Komendzie (bez komisariatów) przedstawiał się następująco:

- w dniu 01.01.2013 r., 217 etatów a stan kadrowy wynosił 211 policjantów i pozostałych pracowników. Wakaty w łącznej liczbie 6, wystąpiły w Wydziałach: Kryminalnym – 3, Dochodzeniowo-Sledczym - 1, oraz Ruchu Drogowego – 2,
- w dniu 01.07.2014 r., 219 etatów, a stan kadrowy wynosił 218 policjantów i pozostałych pracowników (1 wakat wystąpił w Wydziale Wywiadowczo-Interwencyjnym),
- w dniu 30.06.2015 r., 218 etatów, a stan kadrowy wynosił 215 policjantów i pozostałych pracowników (po jednym wakacie w Wydziałach: Kryminalnym, Ruchu Drogowego oraz Wywiadowczo-Interwencyjnym).

Komendant, w wyjaśnieniu podał, że stan kadrowy komórek patrolowo-interwencyjnych „pozwała na wypełnianie wszystkich nałożonych obowiązków”, jednakże występujące absencje w służbie (zwolnienia lekarskie, urlopy, szkolenia), oraz zdarzające się przypadki podejmowania koniecznych, szybkich interwencji, powodują realizację tych zadań przez inne komórki.

(dowód: akta kontroli str. 189-199, 321-359)

Stan faktycznie zatrudnionych na stanowiskach dzielnicowych (łącznie funkcjonariuszy mianowanych na stanowisko dzielnicowego, oraz funkcjonariuszy, którym powierzono pełnienie obowiązków na stanowisku dzielnicowego), wynosił:

1) w I Rewirze Dzielnicowych Komendy:

- a) w dniu 01.01.2013 r. – 8 dzielnicowych + kierownik rewiru,
- b) w dniu 01.07.2014 r. – 8 dzielnicowych + kierownik rewiru,
- c) w dniu 30.06.2015 r. – 10 dzielnicowych + kierownik rewiru,

2) w II Rewirze Dzielnicowych Komendy:

- a) w dniu 01.01.2013 r. – 8 dzielnicowych + kierownik rewiru,
- b) w dniu 01.07.2014 r. – 9 dzielnicowych (w tym 1 osoba od 26.06.2014 r. na urlopie macierzyńskim) + kierownik rewiru,
- c) w dniu 30.06.2015 r. – 8 dzielnicowych + kierownik rewiru,

3) na Posterunku Policji w Birczy, w każdej z dat: 01.01.2013 r., 01.07.2014 r. i 30.06.2015 r. – po 3 dzielnicowych.

W wyjaśnieniu będącym odpowiedzią na pytanie: dlaczego w I Rewirze Dzielnicowych, podzielonym na 10 rejonów jego organizacja przewidywała tylko 8 dzielnicowych, oraz przez jaki okres trwał powyższy stan rzeczy, oraz odnoszącym

się do modelu organizacyjnego I i II Rewiru łącznie, tzn. w układzie 18 rejonów dzielnicowych i 16 planowanych i faktycznie zatrudnionych dzielnicowych (tj. zakładającym 2 wakaty), Komendant podał m.in., że w związku z utworzeniem w dniu 01.09.2012 r. II Rewiru (który „przejął” do swej struktury 2 etaty dzielnicowego z I Rewiru), oraz zaangażowanie się KWP w Rzeszowie w proces wdrażania Systemu Wspomagania Dowodzenia (zwanym dalej SWD) w innych jednostkach Policji województwa podkarpackiego - wystąpił brak technicznej możliwości dokonania zmian granic rejonów służbowych w tymże systemie. Zwiększenie stanu etatowego I Rewiru Dzielnicowych, zapewniające obsługę każdego z rejonów dzielnicowych przez jednego dzielnicowego, zrealizowano od 01.01.2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 215-216, 245-269)

Decyzją⁴ Komendanta z dnia 30.08.2012 r., obszar właściwości terytorialnej Komendy został podzielony na 36 rejonów służbowych dzielnicowych, (których granice do dnia 30.06.2015 r., nie ulegały zmianom) w następujący sposób:

- a) obszar miasta Przemyśla, podzielono na 10 rejonów miejskich dzielnicowych, usytuowanych w I Rewirze Dzielnicowych. Powierzchnia poszczególnych rejonów miejskich obejmowała obszar od 0,66 km² do 13,11 km², a liczba mieszkańców tych rejonów od 2.758 do 11.376,
- b) na obszarach gmin Przemyśl, Krasiczyn i Fredropol, wyznaczono 8 rejonów pozamiejskich dzielnicowych, usytuowanych w II Rewirze Dzielnicowych. Powierzchnia poszczególnych rejonów obejmowała obszar od 13,03 km² do 95,3 km², a liczba mieszkańców tych rejonów od 444 do 4.203,
- c) dla obszaru działania Posterunku Policji w Birczy, wyznaczono 3 rejony pozamiejskie dzielnicowych. Powierzchnia poszczególnych rejonów obejmowała obszar od 75,0 km² do 85,0 km², a liczba mieszkańców tych rejonów od 1.851 do 2.541.

(dowód: akta kontroli str. 189-208, 209-244)

W Komendzie nie wprowadzono wewnętrznych, szczegółowych warunków i kryteriów wyznaczania rejonów służbowych.

Odnosząc się do tej kwestii, Komendant podał, że kryteria wskazane w § 3 ust. 2 zarządzenia 528 KGP „są szczegółowe i wystarczające”. Zmiana rejonów służbowych (na podstawie Decyzji Nr 39/2011 Komendanta, z dnia 01.04.2011 r.) nastąpiła, w związku z wdrażaniem w Komendzie SWD. Tamten proces wyznaczania rejonów służbowych dokumentowany był w formie wykazów graficznych, mapy granic gmin, wykazów miejscowości, gdzie ich granice oparte zostały na granicach administracyjnych gmin i miejscowości należących do obszaru działania Komendy (na podstawie szczegółowych map geodezyjnych w formie plików elektronicznych, uzyskanych od Starostwa Powiatowego w Przemyślu). Granice rejonów służbowych na terenie miasta Przemyśla – jak wyjaśnił Komendant - oparte zostały o granice administracyjne miasta Przemyśla, oraz ulice i granice geodezyjne działek, znajdujących się w danym rejonie służbowym. Podstawą opracowania granic tych rejonów służbowych były również comiesięczne analizy stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego, sporządzane dla terenu powiatu przemyskiego i miasta Przemyśla. Ostatnia aktualizacja granic rejonów służbowych (na podstawie Decyzji Nr 131/2012 Komendanta, z dnia 30.08.2012 r.), wprowadzona została w życie w dniu 01.09.2012 r. i polegała na

⁴ Decyzja Nr 131/2012 Komendanta Miejskiego Policji w Przemyślu, z dnia 30.08.2012 r. w sprawie określenia ilości rejonów służbowych dzielnicowych w obrębie działania Komendy Miejskiej Policji w Przemyślu, zasad pełnienia przez dzielnicowych służby patrolowej i dokumentowania efektów pracy oraz katalogu przestępstw, w związku z którymi dzielnicowy komisariatu i posterunku Policji może prowadzić postępowania sprawdzające i przygotowawcze, uchylająca poprzednią decyzję Nr 39/2011 Komendanta Miejskiego Policji w Przemyślu, z dnia 01.04.2011 r., wydaną w tej samej sprawie.

likwidacji dotychczasowych Posterunków Policji we Fredropolu i Krasiczynie, oraz na usytuowaniu na obszarach gmin Przemyśla, Krasiczyna i Fredropolu - II Rewiru Dzielnicowych. W Komendzie na koniec każdego roku dokonywane są analizy (w oparciu o miesięczne analizy stanu bezpieczeństwa, sporządzane w Wydziale Prewencji, uwagi i spostrzeżenia komendantów komisariatów, kierowników rewirów dzielnicowych, oraz kierownictwa Komendy) pod kątem zasadności zmiany struktury rejonów służbowych. Czynności te nie były dokumentowane, gdyż „dokonywano ich w trakcie rocznych odpraw służbowych kierownictwa Komendy”.

(dowód: akta kontroli str. 7-168, 203-208, 209-244, 262-269, 360-379)

W kontroli stwierdzono, że w 9 przypadkach funkcjonariuszom (na stanowiskach policjantów i referentów) formalnie przydzielono rejon służbowy, bez uprzedniego mianowania⁵ ich na stanowiska dzielnicowych (co skutkowało m.in., zaszeregowaniem niższym, aniżeli 4 grupa uposażenia zasadniczego⁶. Odnosząc się do kwestii powyższych przypadków przydzielania rejonów służbowych, policjantom niemianowanym, Komendant wyjaśnił m.in., że podyktowane to było „koniecznością sprawdzenia przydatności do służby na stanowisku dzielnicowego”, oraz, w związku z tym, że w sporządzonych opiniach służbowych, ich przełożeni nie wnioskowali o mianowanie tych policjantów na wyższe stanowiska służbowe, Komendant „z własnej inicjatywy nie podejmował działań mających na celu mianowanie tych policjantów”, które jest dla nich „awansem zawodowym, traktowanym jako wyróżnienie za rzetelnie pełnioną służbę”. W załączonych do wyjaśnienia, sześciu przykładowych opiniach służbowych, wydanych w okresie od 10.04.2014 r. do 21.10.2015 r., ich fragmenty określające propozycje dotyczące kierunków rozwoju zawodowego, wydający opinie wyrazili brzmieniem: „pozostawić na zajmowanym stanowisku”. Ponadto w jednym przypadku stwierdzono powierzenie pełnienia obowiązków na stanowisku dzielnicowego - w trybie art. 37 ustawy o Policji⁷ - przy czym nie został przekroczony dozwolony tym przepisem, czas 12 miesięcy.

(dowód: akta kontroli str. 254-261, 270-291, 292-320)

3. W kontroli ustalono, że w okresie objętym badaniem wystąpiły 2 następujące przypadki, w których dokonano co najmniej dwóch zmian dzielnicowego w rejonie służbowym:

- 1) rejon 3, Posterunku Policji w Birczy, przydzielany był w okresie:
 - od 01.12.2009 r. do 28.02.2013 r., panu P.G.,
 - od 01.03.2013 r. do 21.05.2013 r., panu K.G., oraz
 - od 21.05.2013 r. do nadal, panu A.K.,
- 2) rejon 3, sektor II, I Rewiru Dzielnicowych, przydzielany był w okresie:
 - od 01.01.2013 r. do 30.06.2013 r., panu K.W.,
 - od 01.07.2013 r. do 14.07.2014 r., pani L.P., oraz
 - od 15.07.2014 r. do nadal, panu P.B.

Dwa przypadki utrzymywania wakatów w: sektorze I, rejonie 3 „Lwowskim” i sektorze II, rejonie 5 „Bielskiego”, przez okres od 01.09.2012 r. do 31.12.2014 r., przedstawiono na str. 5 - 6 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Ustalenia kontroli wykazały następujące przypadki, w których rejon służbowy nie był przydzielony żadnemu dzielnicowemu:

- 1) w I Rewirze Dzielnicowych, sektor 2:

⁵ Co reguluje przepis § 2 pkt 4 zarządzenia 528 KGP.

⁶ O czym stanowi załącznik 2 „Tabela zaszeregowania stanowisk służbowych policjantów do poszczególnych grup oraz odpowiadających im policyjnych stopni etatowych”, do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 06.12.2001 r. w sprawie szczegółowych zasad otrzymywania i wysokości uposażenia zasadniczego policjantów, dodatków do uposażenia oraz ustalania wysługi lat, od której jest uzależniony wzrost uposażenia zasadniczego (Dz.U. z 2015 r., poz. 1236).

⁷ Ustawa z dnia 06.04.1990 r. o Policji (Dz. U. z 2015 r., poz. 355 ze zm.)

a) rejon 2 – w okresie od 01.04.2015 r. do 24.06.2015 r., tj. przez 75 dni, co Komendant wyjaśnił, że rejon ten *„jedynie formalnie nie był przydzielony żadnemu dzielnicowemu”*. Wynikało to z tego, że rejon ten przydzielony był st. sierż. E.G., która w okresie od 26.06.2014 r. do 24.06.2015 r., przebywała na urloпах macierzyńskim i rodzicielskim i w czasie jej nieobecności obsługiwany był przez policjanta, który został przeniesiony do KWP w Rzeszowie. Przez okres pozostały do upływu jej absencji, rejon ten był obsługiwany przez sierż. szt. W.P., na podstawie poleceń kierownika rewiru,

b) rejon 5 – w okresie od 01.01.2015 r. do 31.03.2015 r., tj. przez 90 dni. Odnosząc się do tego przypadku, Komendant podał m.in., że rejon ten również *„nie był przydzielony jedynie formalnie”*, natomiast na podstawie poleceń kierownika rewiru, był obsługiwany przez st. sierż. P.B. Wynikało to *„z poszukiwania kandydata”* na stanowisko dzielnicowego;

2) w II Rewirze Dzielnicowych: sektor 3, rejon 1 – w okresie od 17.09.2014 r. do 17.03.2015 r., tj. przez okres 6-ciu miesięcy. Wyjaśniając ten przypadek Komendant podał m.in., że z uwagi na przebywanie na urlopie macierzyńskim policjanta pani Lidii P., rejon ten obsługiwany był przez *„dzielnicowych II Rewiru, na podstawie ustnych poleceń”* kierownika rewiru.

Komendant wyjaśnił, że w Komendzie *„nie wprowadzono pisemnie mechanizmu sprawowania zastępstwa w rejonie służbowym”*. Kierownik rewiru przydzielając zadania w ramach zastępstwa decyduje o *„formie zastępstwa w ramach załatwiania bieżących spraw lub przydziału dodatkowego rejonu na podstawie wniosku (...)”*.

W pozostałych badanych przypadkach przydział rejonów służbowych, dokonywany był zgodnie z kryteriami formalnymi, określonymi w § 3 ust. 1 zarządzenia 528 KGP.
(dowód: akta kontroli str. 209-244, 254-269, 312-320, 380, 386-427)

W kontroli stwierdzono 2 przypadki, w których przydzielono dzielnicowym dodatkowe rejonu służbowe, na okresy dłuższe niż 6 miesięcy⁸:

1) st. sierż. pan P.K., w okresie od 01.01.2013 r. do 31.12.2014 r., tj. przez 2 lata, miał jednocześnie przydzielony: w sektorze 1 - rejon 3, oraz w sektorze IV - rejon 1,

2) mł. asp. pan M.S., w okresie od 01.01.2013 r. do 15.07.2014 r., tj. przez 1 rok, 6 miesięcy i 15 dni, miał jednocześnie przydzielony: w sektorze 2 - rejon 5, oraz w sektorze 3 - rejon 1.

Komendant wyjaśnił m.in., że policjanci mieli przydzielone dodatkowe rejonu służbowe z uwagi na to, że były to rejonu przyległe, a przekroczenie 6-miesięcznego terminu wyjaśnił brakiem *„możliwości przydzielenia tych rejonów innym dzielnicowym”*.

(dowód: akta kontroli str. 254-261, 262-269)

W kontroli ustalono 2 przypadki, przydzielenia rejonów służbowych funkcjonariuszom na stanowiskach policjantów (od 01.01.2014 r. referentów), nie posiadającym wymaganego 3-letniego stażu służby⁹, gdzie jej faktyczny wymiar

⁸ Przepis § 3 ust. 4 zarządzenia 528 KGP reguluje, że przydzielenie dodatkowego rejonu, nie może trwać dłużej niż 6 miesięcy.

⁹ określonego w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 19.06.2007 r. w sprawie wymagań w zakresie wykształcenia, kwalifikacji zawodowych i stażu służby, jakim powinni odpowiadać policjanci na stanowiskach komendantów Policji i innych stanowiskach służbowych oraz warunki ich mianowania na wyższe stanowiska służbowe (Dz.U. Nr 123, poz. 857 ze zm.), zwanym dalej rozporządzeniem MSWiA w sprawie wymagań w zakresie kwalifikacji zawodowych.

w chwili objęcia rejonów służbowych wynosił: 2 lata, 0 miesięcy i 3 dni, oraz 1 rok, 2 miesiące i 27 dni.

W wyjaśnieniu Komendant, podał m.in., że w latach 2010-2015, zatrudnienie w Komendzie policjantów w służbie przygotowawczej (tj. poniżej 3 lat służby), było nie mniejsze niż 15%, a spośród policjantów zaszerogowanych w tej samej grupie uposażenia co dzielnicowy, czy w wyższej, nie było chętnych do służby na stanowisku dzielnicowego. Konieczność realizacji zadań służbowych spowodowała, że *„rejonny dzielnicowych powierzano policjantom, ze stażem krótszym niż 3 lata”*.

(dowód: akta kontroli str. 254-261, 292-307, 381-427)

4. Ustalono, że kierownictwo Komendy nie wprowadziło procedury przekazania rejonu służbowego nowemu dzielnicowemu. Komendant, wyjaśnił w tej sprawie m.in., że taka procedura nie wynika z zarządzenia 528 KGP, a informacje wskazane w § 4 tego zarządzenia zawierają się w teczkach rejonów dzielnicowych i są przekazywane nowemu dzielnicowemu. W przypadku dzielnicowych, którzy nie prowadzą teczek rejonu dzielnicowego, informacje te przekazywane są przez kierownika rewiru na podstawie map, oraz wykazów miejscowości. Przekazywanie tych informacji dzielnicowemu, jak wyjaśnił Komendant, *„nie jest dodatkowo dokumentowane”*.

W zbadanych poniższych 2 zdarzeniach, przydzielenia dzielnicowemu nowego rejonu służbowego: panu P.B., w dniu 14.02.2014 r., w sektorze 2 – rejonu 3 (miejskiego), oraz panu W.P., w dniu 01.04.2015 r., w sektorze 2 – rejonu 5 (miejskiego), stwierdzono, że:

- obydwa wnioski o przydzielenie rejonu służbowego, zawierały wykazy ulic,
- w początkowym okresie po objęciu nowych rejonów, w raportach historii działania (SWD-R-009), były udokumentowane pojedyncze służby w rodzaju *„obchód”*, realizowane przez „nowych” dzielnicowych, wspólnie z innymi dzielnicowymi.

Odnosząc się do zasad wspólnego obchodu, Komendant, wyjaśnił m.in., że - *„zasadą jest, że dzielnicowi pełnią służbę obchodową w przydzielonych rejonach samodzielnie (...) podczas odprawy kierownik przydziela dzielnicowemu (w systemie SWD) jeden rejon, który przypisany jest temu funkcjonariuszowi (...) na potrzeby poszczególnych interwencji dyżurny może skierować np. 2 dzielnicowych (...)”*.

Komendant, w kwestii wypracowania szczególnych zasad dotyczących przygotowania do wykonywania zadań w rejonie funkcjonariuszy Policji, którzy w dotychczasowej służbie nie mieli doświadczenia na stanowisku dzielnicowego, lub zostali przeniesieni z innej jednostki Policji, wyjaśnił m.in., że *„w Komendzie nie wprowadzono pisemnych zasad przygotowania do wykonywania zadań w rejonie funkcjonariuszy, którzy nie mieli doświadczenia na stanowisku dzielnicowego”*. Praktykowane jest wprowadzenie nowego dzielnicowego przez kierownika rewiru, które odbywa się w Komendzie, w oparciu o zgromadzoną dokumentację w tezcze rejonu, omówienie charakterystyki rejonu, zagrożeń, czy specyfiki wykonywania zadań dzielnicowego.

(dowód: akta kontroli str. 312-320, 386-427)

5. W Komendzie nie określono sposobów dokumentowania realizacji zadań dzielnicowych, w tym nieobjętych przepisami § 18 ust. 1 zarządzenia 528 KGP. Komendant wyjaśnił, że kierownictwo Komendy stoi na stanowisku, że *„powyższe kwestie zostały unormowane zarządzeniem 528 KGP (...)”*, które nie nakłada na komendantów miejskich *„obowiązku określenia takiej dokumentacji”*.

W kontroli stwierdzono, że Komendant w drodze decyzji¹⁰, postanowił o kontynuowaniu prowadzenia teczki rejonu przez dzielnicowych miejskich, oraz zaniechaniu prowadzenia teczek rejonu przez dzielnicowych pozamiejskich, z dniem 01.01.2009 r.

W wyniku analizy 3 teczek rejonów służbowych dzielnicowych I Rewiru Dzielnicowych w Komendzie, urządzonych i prowadzonych dla rejonów miejskich: w sektorze I, rejon 1 - „Stare Miasto” i rejon 4 - „Zielonka”, oraz w sektorze 2, rejon 3 - „Rycerskie”, stwierdzono, że w badanych teczkach gromadzone były informacje z zakresu charakterystyki rejonu i rozpoznania terenowego.

(dowód: akta kontroli str. 386-427, 428)

6. W wyniku oględzin stanowisk pracy 5 dzielnicowych (3 z dzielnic miejskich i 2 z dzielnic pozamiejskich) objętych szczegółowym badaniem, stwierdzono, że: dzielnicowi prowadzili na bieżąco notatniki służbowe. Wyniki pracy z poszczególnych dni zawierali w karcie efektywności służby, którą po służbie zdawali kierownikom rewirów. Prowadzili teczki następujących spraw: „Niebieska Karta” (zawierające indywidualne teczki dla poszczególnych rodzin), rejonu służbowego (w przypadku dzielnic miejskich), dozorów kuratorskich (dotyczących osób objętych dozorem kuratora), „Wykazy czynności profilaktycznych podjętych w sprawach małoletnich i nieletnich”, „Informacje w sprawach nieletnich i małoletnich” (zawierające dokumenty wpisane do „Wykazu czynności profilaktycznych podjętych w sprawach małoletnich i nieletnich”), spisy telefonów osób, z którymi współpracowali w ramach obowiązków służbowych. Dzielnicowi nie mieli urządzonych i prowadzonych dokumentów w formie elektronicznej.

W drodze przyjęcia ustnych wyjaśnień od 5 dzielnicowych objętych szczegółowym badaniem, w zakresie gromadzenia informacji w ramach rozpoznania osobowego, ustalono, że :

- 5 dzielnicowych nie dokumentowało informacji o osobach wymienionych w § 10 ust. 1 zarządzenia 528 KGP, tj. m.in. o: osobach karanych oraz korzystających z przepustek w odbywaniu kary, podejrzewanych o prowadzenie działalności przestępczej, uzależnionych od używek,

- 4 dzielnicowych nie miało zgromadzonych informacji o osobach wymienionych w § 9 ust. 1 załącznika nr 1 do zarządzenia o imprezach sportowych¹¹, tj.: o kibicach zamieszkałych/przebywających na podległym terenie ze szczególnym uwzględnieniem uzyskiwania informacji o klubach, którym kibicują, miejscach spotkań, danych identyfikujących, posiadanych środkach transportu, źródłach utrzymania, kontaktach towarzyskich,

- 5 dzielnicowych posiadało imienne wykazy, z numerami kontaktowymi osób, o których mowa w § 10 ust. 3 zarządzenia 528 KGP, tj. mającymi wpływ na funkcjonowanie środowiska lokalnego, lecz kontakty z tymi osobami oraz ich treść nie były przez nich odrębnie dokumentowane,

- 5 dzielnicowych nie gromadziło informacji w formie papierowej, czy elektronicznej, o osobach, o których mowa w § 10 ust. 4 zarządzenia 528 KGP, tj.: o potencjalnych ofiarach przestępstw i wykroczeń.

¹⁰ Decyzja Nr 76/2008 Komendanta Miejskiego Policji w Przemyślu z dnia 12.12.2008 r. w sprawie prowadzenia teczek rejonu przez dzielnicowych Komendy miejskiej Policji w Przemyślu.

¹¹ zarządzenie Nr 982 Komendanta Głównego Policji z dnia 21 września 2007 r. w sprawie zasad organizacji i trybu wykonywania przez Policję zadań związanych z rozpoznaniem, zapobieganiem, zwalczaniem przestępstw i wykroczeń popełnianych w związku z imprezami sportowymi oraz gromadzenia i przetwarzania informacji dotyczących bezpieczeństwa masowych imprez sportowych (Dz. Urz. KGP z 2007 r., Nr 17, poz. 129)

Odnosnie ustalenia dotyczącego sposobu identyfikacji stanu wiedzy o poszczególnych grupach, wchodzących w skład kategorii przedstawionych powyżej:

- 4 dzielnicowych, wyjaśniło, że ich identyfikacja następuje za pośrednictwem dokumentów służbowych i ich obiegu, a ponadto może być efektem prowadzonego rozpoznania osobowego, oraz
- 1 dzielnicowy wyjaśnił tylko, że „za pośrednictwem dokumentów służbowych i ich obiegu”.

W wyniku oględzin wyposażenia stanowisk pracy 5 dzielnicowych objętych szczegółowym badaniem, w środki techniczne niezbędne do wykonywania ich podstawowych zadań, stwierdzono, że dzielnicowi mieli dostęp do urządzeń biurowych, tj. 1 komputer z kompatybilną drukarką na dwie osoby. Badani dzielnicowi posiadali radiotelefony, które były kompatybilne z radiostacjami wszystkich pozostałych funkcjonariuszy Komendy. Numery stacjonarnych telefonów służbowych pięciu dzielnicowych, były udostępnione na stronie internetowej. Dwóch dzielnicowych miało bezpośredni dostęp do policyjnych systemów informatycznych, oraz trzech dzielnicowych miało ograniczony dostęp, za pośrednictwem stanowiska kierownika rewiru. Dzielnicowi nie mieli przydzielonych telefonów komórkowych.

(dowód: akta kontroli str. 429-471)

W oględzinach nie stwierdzono przypadku wykorzystywania prywatnego sprzętu komputerowego, drukarek, lub innego sprzętu elektronicznego, na stanowiskach pracy dzielnicowych.

Ustalono, że w „*Tabeli wyposażenia w sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny*”, opracowanej - przez KWP w Rzeszowie - dla Komendy, przewidziano m.in. ilość komputerów zgodną z liczbą personelu na stanowiskach dzielnicowych w Komendzie (tj. dla I Rewiru Dzielnicowych – 11 szt., dla II Rewiru Dzielnicowych - 9 szt., oraz 6 komputerów dla 6 osób personelu Posterunku Policji w Birczy, w tym 3 dzielnicowych). Faktyczna ilość przydzielonych komputerów do tych komórek organizacyjnych Komendy, wynosiła: w I Rewirze – 5 szt., w II Rewirze – 8 szt. i na Posterunku Policji w Birczy – 3 szt. Wyjaśniając przyczynę niedoboru ilości komputerów, Pan Jan Buć – Kierownik Zespołu Wsparcia Technicznego w Komendzie, podał m.in., że braki te wynikają z wycofania części starszych komputerów, które już nie spełniały wymagań sprzętowych i ponieważ dzielnicowi pracują w zmianowej organizacji czasu pracy, „*okresowo korzystaliśmy z możliwości wykorzystania jednego komputera przez dwóch funkcjonariuszy*”. Aktualnie Komenda otrzymała kilkadziesiąt sprawnych komputerów od Bieszczadzkiego Oddziału Straży Granicznej, które po skonfigurowaniu, zostaną przekazane na stany rewirów dzielnicowych.

Ustalono, że „*Wykaz abonentów służbowych telefonów komórkowych w Komendzie*” zakończony jest liczbą porządkową 37, przy czym pozycje 36 i 37, stanowią 2 telefony komórkowe będące w tzw. „*rezerwie dyspozycyjnej*”. W wykazie nie ma funkcjonariuszy na stanowiskach dzielnicowych.

Odnosząc się do braku wyposażenia dzielnicowych w telefony komórkowe¹², pan mł. insp. Wojciech Kiełtyka – I Zastępca Komendanta Miejskiego Policji w Przemyśle, wyjaśnił m.in., że telefony komórkowe zostały rozdysponowane dla

¹² do czego zobowiązuje § 2 ust. 1 pkt 14 zarządzenia Nr 26 Komendanta Głównego Policji z dnia 6 października 2014 r. w sprawie szczegółowych zasad przyznawania i użytkowania w Policji służbowych telefonów komórkowych i służbowych urządzeń komórkowych wykorzystywanych w publicznych sieciach telefonii komórkowej (Dz. Urz. KGP z 2014 r., poz. 71 ze zm.), zwanego dalej zarządzeniem 26 KGP.

kierowników poszczególnych komórek organizacyjnych Komendy, w tym kierowników rewirów dzielnicowych, którzy w ramach potrzeb udostępniają je dzielnicowym. Przy przydziale telefonów brane były pod uwagę, konieczność kontaktu z osobami funkcyjnymi, oraz mającymi zwiążek z kierowaniem jednostką. W dniu 28.10.2015 r. do Komendy wpłynęło pismo z Komendy Wojewódzkiej Policji w Rzeszowie, przyznające Komendzie dodatkowo 6 szt. telefonów komórkowych, z poleceniem: „przydzielić tylko i wyłącznie dzielnicowym”.

(dowód: akta kontroli str. 472-484)

Ustalono, że w badanym okresie dzielnicowi Komendy korzystali z ośmiu pojazdów służbowych:

- I Rewir Dzielnicowych z 3 pojazdów, z których 2 zostały wycofane z eksploatacji (w dniach 25.07.2014 r. i 26.02.2015 r.), a stan został uzupełniony zastępczym pojazdem,
- II Rewir Dzielnicowych z 3 pojazdów, oraz
- Posterunek Policji w Birczy z 2 pojazdów.

W okresie od 01.07.2014 r. do 30.06.2015 r., wystąpiło 7 awarii samochodów, w tym 4 awarie trwające co najmniej 30 dni.

Pan Marek Wilgucki – st. technik ds. transportu w Komendzie, wyjaśnił m.in., że w sytuacjach, gdy czas naprawy pojazdu ulegał wydłużeniu, dana komórka organizacyjna otrzymywała inny pojazd zastępczy. Przekazywanie pojazdu zastępczego nie było odrębnie dokumentowane. Fakt przekazania i odbioru pojazdu, następował w „formie porozumienia ustnego”.

W wyjaśnieniach, dotyczących dostępności do środka transportu 3 z 5 dzielnicowych objętych szczegółowym badaniem, podało, że:

- w czasie awarii samochodu „otrzymujemy zastępczy samochód z Komendy – jeżeli zachodzi taka potrzeba”,
- w czasie awarii samochodu służbowego, Kierownik II Rewiru „przekazuje nam swój pojazd”,
- pojazdy charakteryzuje wysoki stopień zużycia, co skutkuje względnie częstymi przerwami w ich użytkowaniu.

(dowód: akta kontroli str. 457-471, 485-516)

Ustalono, że w badanym okresie:

- 1) 8 dzielnicowych ukończyło kurs specjalistyczny dla dzielnicowych,
- 2) 1 dzielnicowy ukończył specjalistyczny kurs z zakresu zwalczania narkomanii,
- 3) 1 dzielnicowy ukończył kurs specjalistyczny w zakresie I-szej pomocy,
- 4) 2 dzielnicowych ukończyło kurs z zakresu pirotechniki.

(dowód: akta kontroli str. 381-385, 517-531)

7. W okresowych opiniach służbowych nie było określonych potrzeb szkoleniowych. Element identyfikacji potrzeb szkoleniowych w Komendzie (indywidualnych i ogólnych, wspólnych dla wszystkich funkcjonariuszy, w tym dzielnicowych) występował w procedurze rekrutacyjnej na kursy, która odbywała się dwa razy do roku, kiedy Zespół Kadr i Szkolenia w Komendzie wzywał kierowników komórek organizacyjnych, do określenia swych potrzeb szkoleniowych. W odpowiedziach kierownicy komórek Komendy, na imiennych wykazach wskazywali konkretnych funkcjonariuszy na wybrane kursy specjalistyczne. Te imienne wykazy po zweryfikowaniu pod względem formalnym i zatwierdzeniu przez Komendanta Komendy były przekazywane za pośrednictwem KWP w Rzeszowie do KGP, która opracowywała zbiorcze zestawienia.

Dzielnicy objęci szczegółowym badaniem, wyjaśnili, że byli informowani przez kierowników rewirów, o planowanych szkoleniach w danym roku i mieli możliwość dokonania wyboru szkolenia, które byłoby merytorycznie związane z pełnioną przez nich funkcją. Czterech dzielnicowych podało, że mimo prawa wyboru tematu szkolenia, dotychczas z niego nie korzystali, a jeden dzielnicowy podał, że „kilka razy w okresie mojego stażu służbowego zdarzyło mi się skorzystać”.

Szkolenia z doskonalenia lokalnego prowadzone były w Komendzie w oparciu o plany roczne, sporządzane jeden raz w roku. Częstkowe plany opracowywali kierownicy komórek organizacyjnych Komendy, z których sporządzany był plan zbiorczy i programy szkoleń, które zostawały przedłożone do zatwierdzenia Komendantowi Komendy i wysyłane do KWP w Rzeszowie. Przykładowe tematy szkoleń z doskonalenia lokalnego, w których brali udział również dzielnicowi Komendy, to: „Metody i formy wykonywania przez policjantów konwojów i doprowadzeń”, „Active Shooter” – zarządzanie jednostką policji w przypadku zagrożenia ataku z użyciem broni palnej, „Bezpieczeństwo i Ochrona Danych wykorzystywanych poprzez Krajowy System Informatyczny”, „Podstawowe Zasady Bezpieczeństwa obowiązujące podczas podejmowania interwencji przez funkcjonariuszy Policji mające wpływ na uniknięcie wypadku w służbie”.

Ponadto dzielnicowi uczestniczyli m.in. w szkoleniach:

- 1) w ramach programu przeciwdziałania przemocy w rodzinach policyjnych „Moc - tak, Przemoc - nie”,
- 2) z zakresu obsługi aplikacji e-Poczta,
- 3) z tematu „Metody i formy wykonywania zadań w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich oraz działań podejmowanych na rzecz nieletnich”,
- 4) z tematu „Zapobieganie, ujawnianie i zwalczanie przestępczości nieletnich. Stosowane sankcje wobec nieletnich sprawców. Wybrane zagadnienia ustawy z dnia 26.10.1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich”,
- 5) z zakresu bezpieczeństwa podejmowanych interwencji,
- 6) z tematu „Sposoby postępowania w przypadku naruszenia porządku publicznego podczas masowych imprez”,
- 7) z tematu „Podejmowanie interwencji wobec osób z chorobami zakaźnymi – pierwsza pomoc przedmedyczna”,
- 8) z tematu „Podstawy prawne użycia lub wykorzystania broni palnej”,
- 9) z tematu „Rozmowa ze sprawcą i ofiarą przemocy domowej”.

(dowód: akta kontroli str.386-427, 517-590)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Przydzielenie dwóm dzielnicowym na okresy dłuższe niż 6 miesięcy dodatkowych rejonów służbowych, czym naruszono przepis § 3 ust. 4 zarządzenia 528 KGP, który stanowił, że przydzielenie dodatkowego rejonu, nie może trwać dłużej niż 6 miesięcy. Komendant wyjaśnił, że policjanci mieli przydzielone dodatkowe rejony służbowe z uwagi na to, że były to rejony przyległe, a przekroczenie 6-miesięcznego terminu wynikało z braku „możliwości przydzielenia tych rejonów innym dzielnicowym”.

2. W okresie objętym kontrolą w KMP 9 funkcjonariuszy wykonywało zadania dzielnicowych i miało powierzone własne rejony służbowe, pomimo zajmowania innego stanowiska służbowego (tj. policjanta lub referenta). Do dnia zakończenia kontroli 5 funkcjonariuszy (4 nie pełni już obowiązków dzielnicowego), pozostających nadal na stanowisku dzielnicowego nie otrzymało mianowania,

pomimo spełniania kryteriów formalnych do mianowania na to stanowisko. Powyższe było niezgodne z treścią przepisów § 2 pkt 4 oraz § 3 ust. 1 zarządzenia Nr 528 o dzielnicowych, w których określono, że rejon służbowy powierza się dzielnicowemu, tj. policjantowi mianowanemu na stanowisko dzielnicowego. Komendant wyjaśnił, że podyktowane to było „koniecznością sprawdzenia przydatności do służby na stanowisku dzielnicowego”, oraz, w związku z tym, że w sporządzonych opiniach służbowych, ich przełożeni nie wnioskowali o mianowanie tych policjantów na wyższe stanowiska służbowe, Komendant „z własnej inicjatywy nie podejmował działań mających na celu mianowanie tych policjantów”, które jest dla nich „awansem zawodowym, traktowanym jako wyróżnienie za rzetelnie pełnioną służbę”.

3. Przydzielenie rejonów służbowych dwóm policjantom, bez wymaganego 3-letniego stażu służby, określonego w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 19.06.2007 r. w sprawie wymagań w zakresie wykształcenia, kwalifikacji zawodowych i stażu służby, jakim powinni odpowiadać policjanci na stanowiskach komendantów Policji i innych stanowiskach służbowych oraz warunki ich mianowania na wyższe stanowiska służbowe¹³.

W wyjaśnieniu Komendant, podał m.in., że w latach 2010-2015, zatrudnienie w Komendzie policjantów w służbie przygotowawczej (tj. poniżej 3 lat służby), było nie mniejsze niż 15%, a spośród policjantów zaseregowanych w tej samej grupie uposażenia co dzielnicowy, czy w wyższej, nie było chętnych do służby na stanowisku dzielnicowego. Konieczność realizacji zadań służbowych spowodowała, że „rejonów dzielnicowych powierzano policjantom, ze stażem krótszym niż 3 lata”.

Ocena częstkowa

W ocenie NIK, Kierownictwo Komendy podjęło skuteczne działania w celu zapewnienia właściwej organizacji i warunków służby dzielnicowych. W szczególności określono, w oparciu o obiektywne kryteria, strukturę rejonów służbowych i dokonano ich przydziału funkcjonariuszom spełniającym w większości przypadków wymogi formalne do mianowania na stanowisko dzielnicowego. Podejmowane były również działania mające na celu podnoszenie kwalifikacji zawodowych tej grupy funkcjonariuszy. Stwierdzone nieprawidłowości, dotyczące m.in. przydzielania dzielnicowym na okresy dłuższe niż 6 miesięcy dodatkowych rejonów służbowych oraz przydzielania rejonów policjantom nie posiadającym 3 letniego stażu służby, wynikały w znacznym stopniu z czynników niezależnych od Kierownictwa KMP.

Przydział obowiązków służbowych dzielnicowych

Opis stanu faktycznego

8. W kontroli ustalono, że w okresie od 01.07.2014 r. do 30.06.2015 r., dzielnicowi Komendy realizowali 173 działania (w tym 36 działań cyklicznych, długofalowych), w których 21 etatów dzielnicowych, uczestniczyło 1.624 razy, w tym:

a) 10 dzielnicowych I Rewiru Dzielnicowych, 58 działań (w tym 12 działań cyklicznych, angażujących: jednokrotnie od 1 do 7 dzielnicowych, jednokrotnie od 1 do 6 dzielnicowych, sześciokrotnie od 1 do 5 dzielnicowych i czterokrotnie od 1 do 4 dzielnicowych), w których uczestniczyli 756 razy, z których 32 działania angażowało co najmniej połowę stanu osobowego dzielnicowych. Działania realizowane były w formie: obchodu - 42 działania, w toku służby – 15 działań i całodziennie 1 działanie. W wybranych 45 działaniach, dzielnicowi stanowili średnio 36% ogólnych sił Komendy;

¹³ Dz. U. Nr 123, poz. 857 ze zm.

b) 8 dzielnicowych II Rewiru Dzielnicowych, 53 działania (w tym 16 działań cyklicznych, angażujących dwunastokrotnie od 1 do 4 dzielnicowych, dwukrotnie 8 dzielnicowych, jednokrotnie 5 dzielnicowych i jednokrotnie 3 dzielnicowych), w których uczestniczyli 414 razy, z których 24 działania angażowały co najmniej połowę stanu osobowego dzielnicowych. Działania realizowane były w formie: obchodu - 48 działań i całodziennie 5 działań. W wybranych 33 działaniach, dzielnicowi stanowili średnio 20,9% ogólnych sił Komendy;

c) 3 dzielnicowych Posterunku Policji w Birczy, 49 działań (w tym 19 działań cyklicznych, angażujących siedmiokrotnie od 1 do 3 dzielnicowych, pięciokrotnie od 1 do 2 dzielnicowych, w 5 pozostałych działaniach nie było możliwe ustalenie zaangażowania dzielnicowych), w których uczestniczyli 398 razy, z których 30 działań angażowało co najmniej połowę stanu osobowego dzielnicowych. Działania realizowane były w formie: obchodu - 47 działań i całodziennie 2 działania. W wybranych 29 działaniach, dzielnicowi stanowili średnio 17,4% ogólnych sił Komendy.

(dowód: akta kontroli str. 591-616)

Ustalono, że 21 etatowym dzielnicowym Komendy, w okresie od 01.07.2014 r. do 30.06.2015 r., zlecono do realizacji:

- 1.479 ustaleń i pomocy prawnych, zleconych przez jednostki policji,
- 1.845 ustaleń i pomocy prawnych, zleconych przez inne podmioty,
- 118 doręczeń korespondencji, zleconych przez jednostki policji,
- 327 doręczeń korespondencji, zleconych przez inne podmioty.

Poza liczbami wyżej wymienionych spraw, w badanym okresie, dzielnicowym Komendy, przydzielono łącznie 1.068 spraw, z zakresu: profilaktyki przeciwalkoholowej, postępowań wyjaśniających w sprawach o wykroczenia, czynności w związku ze sporządzonymi notatkami służbowymi z przebiegu interwencji, czy postępowań przygotowawczych.

(dowód: akta kontroli str. 617-619)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena
częstkowa

Kontrola wykazała, że funkcjonariusze realizujący zadania dzielnicowych w ramach pełnionej służby, wykonywali również inne zadania (ustalenia dla jednostek zewnętrznych, doręczenia korespondencji) zlecane przez przełożonych i podmioty zewnętrzne, które stanowiły istotną część ich aktywności. W ocenie NIK, przydzielone dzielnicowym sprawy ograniczały ich swobodę w zakresie optymalnych form pełnienia służby obchodowej w rejonach służbowych.

Realizacja zadań służbowych dzielnicowych

Opis stanu
faktycznego

9. W wyjaśnieniach, czterech dzielnicowych podało, że przeprowadzenie obchodu całego rejonu służbowego trwa około 6 godzin, a jednemu dzielnicowemu zajmuje to około 3 godzin przy użyciu pojazdu służbowego i około 8 godzin w obchodzie pieszym.

W wyniku analizy notatników służbowych 5 dzielnicowych poddanych szczegółowemu badaniu, ustalono, że:

1) dzielnicowy PP Bircza, rejon 1:

- z łącznej liczby 20 dni służby w grudniu 2014 r., w ciągu 5 dni czas służby funkcjonariusza w przydzielonym rejonie służbowym i w rejonie graniczącym wynosił

poniżej 50% (w tym 2 dni, w których czas służby wyniósł poniżej 10%). Przyczynami nieobecności w przydzielonym rejonie służbowym były w szczególności: doprowadzenie do zakładu karnego, szkolenie w Komendzie, poszukiwania zaginionej osoby, odbiór poczty w Komendzie i doprowadzenie świadka do sądu. W pozostałych dniach czynności w rejonie służbowym i rejonie granicznym obejmowały od 68% do 88% czasu służby dzielnicowego.

W przydzielonym rejonie dzielnicowy prowadził obchód oraz patrol, w toku których realizował czynności zlecane przez kierownictwo jednostki, dotyczące interwencji publicznych, przesłuchań świadków i ustaleń dla sądu (łącznie od 120 do 220 minut).

Łącznie w miesiącu tym dzielnicowy zrealizował 4 sprawy zlecone przez przełożonych w zakresie ustaleń i przesłuchań świadków oraz przeprowadził 7 interwencji. W badanym okresie dzielnicowy odbył 1 spotkanie w GOPS w ramach procedury „Niebieskiej Karty”. Czynności administracyjne i biurowe zajmowały dzielnicowemu w poszczególnych dniach od 30 do 450 minut (średnio ponad 2 i pół godziny dziennie),

- z łącznej liczby 18 dni służby w maju 2015 r., w ciągu 1 dnia czas służby funkcjonariusza w przydzielonym rejonie służbowym i w rejonie granicznym wynosił poniżej 50% (tj. 44%). Przyczyną nieobecności w przydzielonym rejonie służbowym, była praca biurowa. W pozostałych dniach czynności w rejonie służbowym i rejonie granicznym obejmowały od 54% do 88% czasu służby dzielnicowego.

W przydzielonym rejonie dzielnicowy wykazywał patrol, w toku którego realizował czynności zlecane przez kierownictwo jednostki, dotyczące interwencji publicznych i ustaleń dla sądu (łącznie od 30 do 210 minut). Łącznie w miesiącu tym dzielnicowy zrealizował 10 spraw zleconych przez przełożonych w zakresie interwencji publicznych i domowych, 1 ustalenie dla sądu, 1 ustalenie dla jednostek policji, oraz trzykrotnie wspierał innego funkcjonariusza przy obsłudze zdarzenia. W badanym okresie dzielnicowy odbył 1 spotkanie z uczniami szkoły podstawowej w Birczy, oraz 1 raz realizował czynności w ramach procedury „Niebieskiej Karty”. Czynności administracyjne i biurowe zajmowały dzielnicowemu w poszczególnych dniach od 80 do 270 minut (średnio ponad 2 godziny dziennie),

- w wyniku porównania zadań wykazywanych w kartach efektywności policjanta z systemu SESPOL, z zapisami w notatnikach służbowych, ustalono, że na przestrzeni miesięcy grudnia 2014 r. i maja 2015 r., nie wykazywał w SESPOL służby w obchodzie (choć w notatnikach służbowych, wykazał w badanych dwóch miesiącach, łącznie 590 minut czynności obchodu). Wyjaśniając przedstawiony stan rzeczy, pan asp. szt. Krzysztof Urban – Kierownik Posterunku w Birczy, podał m.in., że „specyfika pełnienia służby w tak małej jednostce, wymaga aby patrol złożony z dzielnicowego i innego funkcjonariusza nie skupiał się jedynie na obchodzie jednego rejonu służbowego, ponieważ w innych rejonach nie ma żadnych innych służb policji. Z doświadczenia i obserwacji wydaje się, że korzystniejsze jest patrolowanie całego obszaru (...) Zdecydowanie poprawia poczucie bezpieczeństwa mieszkańców całej gminy (...)”, oraz, że w celu ujednolicenia zapisów w notatnikach służbowych dzielnicowego i innego funkcjonariusza realizującego te same czynności, używano pojęcia „patrol”, a następnie te dane wprowadzano do bazy SESPOL. Wypowiadając się w tej samej sprawie, Komendant podał m.in., że wskazanie w SESPOL, iż dzielnicowy na przestrzeni miesięcy grudnia 2014 r. i maja 2015 r., nie pełnił służby w obchodzie „było błędem wynikającym z niewłaściwej interpretacji przepisów dotyczących dokumentowania przebiegu służby policjantów”;

2) Dzielnicowi I Rewiru Dzielnicowych:

a) Dzielnicowy w sektorze II, rejonie 3:

- z łącznej liczby 20 dni służby w grudniu 2015 r., w ciągu 5 dni czas służby funkcjonariusza w przydzielonym rejonie służbowym i w rejonie graniczącym wynosił poniżej 50% (w tym 1 dzień, w którym czas służby wyniósł poniżej 10%). Przyczynami nieobecności w przydzielonym rejonie służbowym były: doskonalenie zawodowe na strzelnicy i serwis samochodu służbowego, oraz realizowane poza przydzielonym rejonem i rejonem granicznym zadania zlecone: interwencje publiczne, ustalenia dla sądu, patrole, interwencja domowa.

W pozostałych dniach czynności w rejonie służbowym i rejonie granicznym obejmowały od 54% do 75% czasu służby dzielnicowego.

W przydzielonym rejonie dzielnicowy prowadził obchód oraz w toku obchodu realizował czynności zlecane przez kierownictwo jednostki, dotyczące w szczególności ustaleń i doręczeń (łącznie od 30 do 120 minut w poszczególnych dniach).

Poza czynnościami wykonywanymi w ramach obchodów, w rejonie służbowym dzielnicowy z polecenia przełożonych realizował również inne zadania dot. np. przesłuchań świadków (3 przypadki).

Łącznie w miesiącu tym dzielnicowy zrealizował 39 spraw zleconych przez przełożonych w zakresie ustaleń i doręczeń, przeprowadził 14 interwencji oraz 3 razy wspierał innego funkcjonariusza w obsłudze zdarzenia. W badanym okresie dzielnicowy zrealizował 11 razy czynności z zakresu „Niebieskiej Karty”, 6 razy czynności z zakresu profilaktyki przeciwalkoholowej i jeden raz czynności z zakresu profilaktyki przeciwko demoralizacji nieletnich. Czynności administracyjne i biurowe zajmowały dzielnicowemu w poszczególnych dniach od 140 do 235 minut (średnio ponad 2 i pół godziny dziennie),

- z łącznej liczby 20 dni służby w czerwcu 2015 r., w ciągu 14 dni czas służby funkcjonariusza w przydzielonym rejonie służbowym i w rejonie graniczącym wynosił poniżej 50% (w tym: 2 dni, w których dzielnicowy w ogóle nie był obecny w swoim rejonie). Przyczynami nieobecności w przydzielonym rejonie służbowym były: serwis pojazdu służbowego, test sprawności fizycznej, przesłuchanie świadka w Komendzie, praca biurowa, oraz realizowane poza przydzielonym rejonem i rejonem granicznym zadania zlecone: interwencje publiczne, doręczenie korespondencji, asekuracja dzielnicowego, ustalenia dla jednostek policji i prewencyjny nadzór nad obiektami handlowo-usługowymi.

W pozostałych dniach czynności w rejonie służbowym i rejonie granicznym obejmowały od 50% do 59% czasu służby dzielnicowego.

W przydzielonym rejonie dzielnicowy prowadził obchód oraz w toku obchodu realizował czynności zlecane przez kierownictwo jednostki, dotyczące w szczególności ustaleń i doręczeń (łącznie od 15 do 145 minut w poszczególnych dniach).

Łącznie w miesiącu tym dzielnicowy zrealizował 38 spraw zleconych przez przełożonych w zakresie ustaleń i doręczeń, przeprowadził 23 interwencje publiczne, 3 razy wspierał innego funkcjonariusza w obsłudze zdarzenia i jeden raz wspierał działania straży miejskiej.

W badanym okresie dzielnicowy: 6 razy realizował czynności z zakresu „Niebieskiej Karty”, odbył 1 spotkanie w szkole, 3 razy podejmował czynności z zakresu profilaktyki przeciwalkoholowej, jeden raz czynności z zakresu profilaktyki osób nieletnich i małoletnich, oraz odbył 1 spotkanie w związku emerytów, rencistów i inwalidów.

Czynności administracyjne i biurowe zajmowały dzielnicowemu w poszczególnych dniach od 105 do 250 minut (średnio ponad 3 i pół godziny dziennie),

- w grudniu 2014 r., w SESPol wykazano łączny czas służby w obchodzie 124 godziny (co stanowiło 73% czasu służby ogółem), podczas gdy z rozliczenia notatnika służbowego wynikało, że łączny czas służby w przydzielonym mu rejonie służbowym i rejonie sąsiednim wynosił 87 godz. i 12 minut (co stanowiło 70% czasu obchodu wykazanego w SESPol i 52% łącznego czasu służby),

- w czerwcu 2015 r., w SESPol wykazano łączny czas służby w obchodzie 113 godzin (co stanowiło 69% czasu służby ogółem), podczas gdy z rozliczenia notatnika służbowego wynikało, że łączny czas służby w przydzielonym mu rejonie służbowym i rejonie sąsiednim wynosił 62 godz. i 15 minut (co stanowiło 55% czasu obchodu wykazanego w SESPol i 38% łącznego czasu służby);

b) dzielnicowy w sektorze I, rejonie 4:

- z łącznej liczby 20 dni służby w grudniu 2014 r., w ciągu 6 dni czas służby funkcjonariusza w przydzielonym rejonie służbowym i w rejonie graniczącym wynosił poniżej 50% (w tym 2 dni, w których dzielnicowy w ogóle nie był obecny w swoim rejonie). Przyczynami nieobecności w przydzielonym rejonie służbowym były ćwiczenia na strzelnicy, praca biurowa, wyjazd do KWP w Rzeszowie w celu pobrania sortów mundurowych, oraz realizowane poza przydzielonym rejonem i rejonem granicznym: zabezpieczenie miejsca zdarzenia i interwencje publiczne.

W pozostałych dniach czynności w rejonie służbowym i rejonie granicznym obejmowały od 54% do 81% czasu służby dzielnicowego.

W przydzielonym rejonie dzielnicowy prowadził obchód oraz w toku obchodu realizował czynności zlecane przez kierownictwo jednostki, dotyczące w szczególności ustaleń i doręczeń (łącznie od 45 do 245 minut w poszczególnych dniach).

Poza czynnościami wykonywanymi w ramach obchodów, w rejonie służbowym dzielnicowy z polecenia przełożonych realizował również inne zadania dot. np. przesłuchań świadków (2 przypadki).

Łącznie w miesiącu tym dzielnicowy zrealizował 101 spraw zleconych przez przełożonych w zakresie ustaleń i doręczeń, oraz przeprowadził 12 interwencji. W badanym okresie dzielnicowy zrealizował 16 razy czynności z zakresu profilaktyki przeciwalkoholowej i 1 raz czynności z zakresu „Niebieskiej Karty”. Czynności administracyjne i biurowe zajmowały dzielnicowemu w poszczególnych dniach od 90 do 270 minut (średnio ponad 2 godziny dziennie),

- z łącznej liczby 21 dni służby w czerwcu 2015 r., w ciągu 10 dni czas służby funkcjonariusza w przydzielonym rejonie służbowym i w rejonie graniczącym wynosił poniżej 50% (w tym 1 dzień, w których dzielnicowy w ogóle nie był obecny w swoim rejonie). Przyczynami nieobecności w przydzielonym rejonie służbowym były: test sprawności fizycznej, serwis pojazdu służbowego, oraz realizowane poza przydzielonym rejonem i rejonem granicznym: zabezpieczenie miejsca zdarzenia, ustalenia dla jednostek policji i innych jednostek, doręczenie pisma, interwencje publiczne i pomoce prawne.

W pozostałych dniach czynności w rejonie służbowym i rejonie granicznym obejmowały od 50% do 69% czasu służby dzielnicowego.

W przydzielonym rejonie dzielnicowy prowadził obchód oraz w toku obchodu realizował czynności zlecane przez kierownictwo jednostki, dotyczące w szczególności ustaleń i doręczeń (łącznie od 30 do 210 minut w poszczególnych dniach).

Poza czynnościami wykonywanymi w ramach obchodów, w rejonie służbowym dzielnicowy z polecenia przełożonych realizował również inne zadania dot. np. przesłuchań świadków (4 przypadki).

Łącznie w miesiącu tym dzielnicowy zrealizował 122 sprawy zlecone przez przełożonych w zakresie ustaleń i doręczeń, oraz przeprowadził 14 interwencji publicznych i 2 interwencje domowe. W badanym okresie dzielnicowy zrealizował 9 razy czynności z zakresu profilaktyki przeciwalkoholowej. Czynności administracyjne i biurowe zajmowały dzielnicowemu w poszczególnych dniach od 90 do 150 minut (średnio ponad 2 godziny dziennie),

- w grudniu 2014 r., w SESPól wykazano łączny czas służby w obchodzie 140 godzin (co stanowiło 82% czasu służby ogółem), podczas gdy z rozliczenia notatnika służbowego wynikało, że łączny czas służby w przydzielonym mu rejonie służbowym i rejonie sąsiednim wynosił 93 godz. i 36 minut (co stanowiło 67% czasu obchodu wykazanego w SESPól i 55% łącznego czasu służby),

- w czerwcu 2015 r., w SESPól wykazano łączny czas służby w obchodzie 129 godzin (co stanowiło 77% czasu służby ogółem), podczas gdy z rozliczenia notatnika służbowego wynikało, że łączny czas służby w przydzielonym mu rejonie służbowym i rejonie sąsiednim wynosił 75 godz. i 15 minut (co stanowiło 58% czasu obchodu wykazanego w SESPól i 45% łącznego czasu służby);

c) Dzielnicowy w sektorze I, rejonie 1:

- z łącznej liczby 19 dni służby w listopadzie 2014 r., w ciągu 5 dni czas służby funkcjonariusza w przydzielonym rejonie służbowym i w rejonie granicznym wynosił poniżej 50% (w tym 1 dzień, w których dzielnicowy w ogóle nie był obecny w swoim rejonie). Przyczynami nieobecności w przydzielonym rejonie służbowym były szkolenie w KWP w Rzeszowie, oraz realizowane poza przydzielonym rejonem i rejonem granicznym: ustalenia dla jednostek policji, interwencje publiczne, interwencja domowa i kontrola okolic lokali wyborczych.

W pozostałych dniach czynności w rejonie służbowym i rejonie granicznym obejmowały od 50% do 81% czasu służby dzielnicowego.

W przydzielonym rejonie dzielnicowy prowadził obchód oraz w toku obchodu realizował czynności zlecane przez kierownictwo jednostki, dotyczące w szczególności ustaleń i doręczeń (łącznie od 30 do 200 minut w poszczególnych dniach).

Łącznie w miesiącu tym dzielnicowy zrealizował 42 sprawy zlecone przez przełożonych w zakresie ustaleń i doręczeń, oraz przeprowadził 16 interwencji publicznych i 1 interwencję domową. W badanym okresie dzielnicowy zrealizował 3 razy czynności z zakresu profilaktyki przeciwalkoholowej i 11 razy czynności z zakresu „Niebieskiej Karty”. Czynności administracyjne i biurowe zajmowały dzielnicowemu w poszczególnych dniach od 60 do 160 minut (średnio ponad 1,5 godziny dziennie);

- z łącznej liczby 20 dni służby w grudniu 2014 r., w ciągu 5 dni czas służby funkcjonariusza w przydzielonym rejonie służbowym i w rejonie granicznym wynosił poniżej 50% (w tym: 1 dzień, w którym dzielnicowy w ogóle nie był obecny w swoim rejonie). Przyczynami nieobecności w przydzielonym rejonie służbowym były: kontrola dzielnicowych w ramach zastępstwa kierownika rewiru, oraz realizowane poza przydzielonym rejonem i rejonem granicznym: zabezpieczenie miejsca zdarzenia i interwencje publiczne. W pozostałych dniach czynności w rejonie służbowym i rejonie granicznym obejmowały od 50% do 75% czasu służby dzielnicowego.

W przydzielonym rejonie dzielnicowy prowadził obchód oraz w toku obchodu realizował czynności zlecane przez kierownictwo jednostki, dotyczące w szczególności ustaleń i doręczeń (łącznie od 30 do 160 minut w poszczególnych dniach).

Poza czynnościami wykonywanymi w ramach obchodów, w rejonie służbowym dzielnicowy z polecenia przełożonych realizował również inne zadania dot. np. przesłuchań świadków (6 przypadków).

Łącznie w miesiącu tym dzielnicowy zrealizował 47 spraw zleconych przez przełożonych w zakresie ustaleń i doręczeń, oraz przeprowadził 25 interwencji publicznych i 1 interwencję domową. W badanym okresie dzielnicowy zrealizował 8 razy czynności z zakresu profilaktyki przeciwalkoholowej i 2 razy czynności z zakresu „Niebieskiej Karty”. Czynności administracyjne i biurowe zajmowały dzielnicowemu w poszczególnych dniach od 100 do 240 minut (średnio ponad 2 godziny dziennie),

- w listopadzie 2014 r., w SESPól wykazano łączny czas służby w obchodzie 114 godzin (co stanowiło 75% czasu służby ogółem), podczas gdy z rozliczenia notatnika służbowego wynikało, że łączny czas służby w przydzielonym mu rejonie służbowym i rejonie sąsiednim wynosił 90 godz. i 30 minut (co stanowiło 79% czasu obchodu wykazanego w SESPól i 60% łącznego czasu służby),

- w czerwcu 2015 r., w SESPól wykazano łączny czas służby w obchodzie 117 godzin (co stanowiło 73% czasu służby ogółem), podczas gdy z rozliczenia notatnika służbowego wynikało, że łączny czas służby w przydzielonym mu rejonie służbowym i rejonie sąsiednim wynosił 90 godz. i 12 minut (co stanowiło 77% czasu obchodu wykazanego w SESPól i 56% łącznego czasu służby).

Wyjaśniając przyczynę niezgodności w zakresie rozliczania czasu służby, pomiędzy treściami notatników służbowych 3 dzielnicowych I Rewiru Dzielnicowych, a stanami zaewidencjonowanymi w systemie SESPól, pan Marek Bucik, Kierownik I Rewiru Dzielnicowych w Komendzie, podał m.in., że dzielnicowi wykonują czynności, które nie mają „*odzwierciedlenia formy katalogu zamkniętego, dot. ustaleń i doręczeń korespondencji dla sądów, prokuratur i innych instytucji*”. Przeprowadzają często interwencje zlecone przez dyżurnego, w różnych rejonach, co przyczynia się do zmniejszenia czasu obchodu, jednakże wykazywane jest to w notatniku „*jako obchód dzielnicowy, bez względu gdzie realizował zlecone czynności. (...) Powstałe niezgodności (...) wynikają z posiadanego systemu obsługiwanego przez kontrolującego, który nie uwzględnia innych czynności realizowanych na podległej dzielnicy przez dzielnicowych na sąsiedniej dzielnicy z drugim dzielnicowym, przez co wynikły takie rozbieżności (...)*”;

3) Dzielnicowy II Rewiru Dzielnicowych, w sektorze IV, rejonie 3:

- z łącznej liczby 18 dni służby w grudniu 2014 r., w ciągu 7 dni czas służby funkcjonariusza w przydzielonym rejonie służbowym i w rejonie granicznym wynosił poniżej 50% (w tym: 1 dzień, w którym dzielnicowy w ogóle nie był obecny w swoim rejonie). Przyczynami nieobecności w przydzielonym rejonie służbowym były: szkolenie na strzelnicy, praca biurowa, serwis pojazdu służbowego, oraz poza przydzielonym rejonem i rejonem granicznym przejazd samochodem w trudnych warunkach atmosferycznych.

W pozostałych dniach czynności w rejonie służbowym i rejonie granicznym obejmowały od 53% do 89% czasu służby dzielnicowego.

W przydzielonym rejonie dzielnicowy prowadził obchód oraz w toku obchodu realizował czynności zlecane przez kierownictwo jednostki, dotyczące w szczególności ustaleń i doręczeń (łącznie od 25 do 185 minut w poszczególnych dniach).

Poza czynnościami wykonywanymi w ramach obchodów, w rejonie służbowym dzielnicowy z polecenia przełożonych realizował również inne zadania dotyczące np. przesłuchań świadków (10 przypadków).

Łącznie w miesiącu tym dzielnicowy zrealizował 27 spraw zleconych przez przełożonych w zakresie ustaleń i doręczeń, oraz przeprowadził 16 interwencji publicznych i 1 interwencję domową. Czynności administracyjne i biurowe zajmowały dzielnicowemu w poszczególnych dniach od 70 do 430 minut (średnio ponad 3 godziny dziennie);

- z łącznej liczby 18 dni służby w maju 2015 r., w ciągu 12 dni czas służby funkcjonariusza w przydzielonym rejonie służbowym i w rejonie graniczącym wynosił poniżej 50% (w tym 2 dni, w których dzielnicowy w ogóle nie był obecny w swoim rejonie). Przyczynami nieobecności w przydzielonym rejonie służbowym były: test sprawności fizycznej, serwis pojazdu służbowego, oraz realizowane poza przydzielonym rejonem i rejonem granicznym: prace biurowe, serwis pojazdu służbowego, interwencje publiczne, wspieranie innych funkcjonariusza przy obsłudze zdarzeń i patrol w związku z meczem piłkarskim.

W pozostałych dniach czynności w rejonie służbowym i rejonie granicznym obejmowały od 50% do 100% czasu służby dzielnicowego.

W przydzielonym rejonie dzielnicowy prowadził obchód oraz w toku obchodu realizował czynności zlecane przez kierownictwo jednostki, dotyczące w szczególności ustaleń i doręczeń (łącznie od 50 do 140 minut w poszczególnych dniach).

Poza czynnościami wykonywanymi w ramach obchodów, w rejonie służbowym dzielnicowy z polecenia przełożonych realizował również inne zadania dotyczące np. przesłuchań świadków (3 przypadki).

Łącznie w miesiącu tym dzielnicowy zrealizował 26 spraw zleconych przez przełożonych w zakresie ustaleń i doręczeń, oraz przeprowadził 8 interwencji publicznych i 1 interwencję domową. W badanym okresie dzielnicowy zrealizował 8 razy czynności z zakresu profilaktyki przeciwalkoholowej i 1 raz czynność w zakresie „Niebieskiej Karty”. Czynności administracyjne i biurowe zajmowały dzielnicowemu w poszczególnych dniach od 60 do 410 minut (średnio ponad 3 i pół godziny dziennie),

- w grudniu 2014 r., w SESPól wykazano łączny czas służby w obchodzie 76 godziny (co stanowiło 50% czasu służby ogółem), podczas gdy z rozliczenia notatnika służbowego wynikało, że łączny czas służby w przydzielonym mu rejonie służbowym i rejonie sąsiednim wynosił 88 godz. i 36 minut (co stanowiło 117% czasu obchodu wykazanego w SESPól i 59% łącznego czasu służby),

- w czerwcu 2015 r., w SESPól wykazano łączny czas służby w obchodzie 105 godzin (co stanowiło 73% czasu służby ogółem), podczas gdy z rozliczenia notatnika służbowego wynikało, że łączny czas służby w przydzielonym mu rejonie służbowym i rejonie sąsiednim wynosił 59 godz. i 6 minut (co stanowiło 56% czasu obchodu wykazanego w SESPól i 41% łącznego czasu służby).

Wyjaśniając przyczynę niezgodności w zakresie rozliczania czasu służby, pomiędzy treściami notatników służbowych dzielnicowego II Rewiru Dzielnicowych, a stanami zaewidencjonowanymi w systemie SESPól, pan Grzegorz Kuc, Kierownik II Rewiru Dzielnicowych w Komendzie, podał m.in., że na całokształt służby obchodowej ma wpływ wiele czynności, jak prowadzenie ustaleń, doręczeń korespondencji, czynności wyjaśniające, sprawdzające, postępowania sprawdzające i przygotowawcze, podejmowanie interwencji, kontroli drogowych i inne czynności. Przedmiotowe różnice wynikają z „braku uszczegółowienia charakterystyki systemu SESPól, w stosunku do funkcjonariusza policji wykonującego zadania dzielnicowego”.

(dowód: akta kontroli str. 439-456, 620-708)

10. Rezultaty realizacji zadań służbowych, za poszczególne badane miesiące 5 dzielnicowych poddanych szczegółowemu badaniu, wykazane w sprawozdawczości Policji w systemie SESPol, przedstawiają się następująco:

1) dzielnicowy D.M., w miesiącu:

- a) grudniu 2014 r.: 5 interwencji publicznych, 2 interwencje domowe, 1 odprowadzenie do zakładu karnego,
- b) maju 2015 r.: 1 ustalenie dla sądu, 1 ustalenie dla jednostek policji, 1 spotkanie z przedstawicielami społeczeństwa, 1 ustalenie dla zakładu karnego,

2) dzielnicowy P.B., w miesiącu:

- a) grudniu 2014 r.: 12 interwencji publicznych, 2 interwencje domowe, 1 ustalenie dla sądu, 1 ustalenie dla prokuratury,
- b) czerwcu 2015 r.: 39 interwencji publicznych, 1 interwencja domowa, 1 ustalenie dla sądu, 2 ustalenia dla prokuratury, 2 ustalenia dla organów wojskowych, 25 ustaleń dla jednostek policji,

3) dzielnicowy S.F. w miesiącu:

- a) grudniu 2014 r.: 14 interwencji, 1 meldunek informacyjny, 19 ustaleń dla sądu, 4 ustalenia dla prokuratury, 2 ustalenia dla komorników sądowych,
- b) czerwcu 2015 r.: 20 interwencji publicznych, 2 interwencje domowe, 1 meldunek informacyjny, 5 ustaleń dla sądu, 18 ustaleń dla prokuratury, 14 ustaleń dla organów wojskowych, 75 ustaleń dla jednostek policji,

4) dzielnicowy D.B., w miesiącu:

- a) listopadzie 2014 r.: 1 ustalenie dla sądu, 2 ustalenia dla prokuratury, 42 ustalenia dla policji, 1 meldunek informacyjny, 20 interwencji publicznych,
- b) czerwcu 2015 r.: 2 doprowadzenia do prokuratury, 6 ustaleń dla sądu, 3 ustalenia dla prokuratury,

5) dzielnicowy M.W., w miesiącu:

- a) grudniu 2014 r.: 23 interwencje publiczne, 3 interwencje domowe, 1 ustalenie dla sądu,
- b) maju 2015 r.: 6 ustaleń dla sądu, 1 odprowadzenie do izby wytrzeźwień.

(dowód: akta kontroli str. 630-708)

11. Pięciu dzielnicowych, podlegających szczegółowemu badaniu, na pytanie: jakie działania i przedsięwzięcia były podejmowane z ich własnej inicjatywy w kontrolowanych miesiącach (poza bieżącą realizacją obchodu i spraw zleczanych przez przełożonych) skierowanych do różnych osób i grup z terenu rejonu służbowego (m.in. zdefiniowanych w wyniku rozpoznania osobowego), mających na celu pozytywne oddziaływanie na rejon i podnoszenie poziomu jego bezpieczeństwa (np. spotkania ze społeczeństwem, działania z zakresu profilaktyki społecznej, współpraca z pedagogami szkolnymi, pomocą społeczną, itd.), wyjaśniło, że:

- (czterech dzielnicowych) - w badanych miesiącach nie wystąpiły przypadki działań i przedsięwzięć podejmowanych z własnej inicjatywy,
- (jeden dzielnicowy) - miał spotkanie z uczniami szkoły podstawowej w Birczy, dotyczącego korzystania z telefonu komórkowego w zakresie rejestrowania obrazem i dźwiękiem wizerunku nauczycieli i treści publikacji nauczycieli, ponadto w ramach zespołu interdyscyplinarnego, działającego przy GOPS-ie w Birczy zajmował się problematyką przemocy w rodzinie.

W sprawie podejmowania czynności wpływających na efektywność pracy dzielnicowego, które nie były ewidencjonowane w SESPOLu dzielnicowi wyjaśnili, że:

- (dwóch dzielnicowych) - były to przesłuchania świadków, przyjmowanie ustnych zawiadomień od pokrzywdzonych, przyjęcia ustnych skarg o przestępstwach ściganych w trybie prywatnoprawnym, sprawdzenia w sprawach

o przestępstwa (tzw. RPS – rejestr postępowań sprawdzających). Powyższe działania nie są przewidziane do wykazywania systemie SESPol,
- (jeden dzielnicowy) - były to rozmowy profilaktyczne przeciwalkoholowe, czynności prowadzone wobec małoletnich i nieletnich zagrożonych demoralizacją, czynności procesowe, sprawdzające w sprawach o przestępstwa, także w ramach RPS,
- (dwóch dzielnicowych) - mogły to być przesłuchania świadków.

(dowód: akta kontroli str. 439-456, 457-471)

12. W I Rewirze Dzielnicowych, dane o miejscach niebezpiecznych i wymagających szczególnego nadzoru, znajdowały się w teczkach rejonu. Odnosząc się do źródeł danych w tym zakresie i ich aktualizacji, dzielnicowi wyjaśnili:

- (trzech dzielnicowych) - wiedzę o tych miejscach czerpali z informacji uzyskanych od mieszkańców dzielnic. Dane aktualizowali, w ramach wolnego czasu, w wolnej chwili,

- (dwóch dzielnicowych) - nie posiadali wykazu takich miejsc i nie dokumentowali posiadanej wiedzy o tych miejscach.

(dowód: akta kontroli str. 457-471)

Ustalono, że w badanych miesiącach, czterech dzielnicowych nie zgłaszało wniosków lub propozycji w zakresie rozmieszczenia służb patrolowych, jeden dzielnicowy w dniu 16.06.2015 r., wnioskował w formie „Karty zadania doraźnego”, rozmieszczenie służb patrolowych, przez okres około 2 tygodni.

(dowód: akta kontroli str. 457-471)

Dzielnicowi rozliczani byli po służbie, na podstawie notatnika służbowego, oraz na podstawie „karty efektywności służby policjanta realizującego zadania o charakterze prewencyjnym”.

(dowód: akta kontroli str. 709-711)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W przypadkach dwóch z pięciu funkcjonariuszy objętych szczegółowym badaniem przy organizacji służby w miesiącu maju i czerwcu 2015 r. nie została zachowana zasada¹⁴ wynikająca z § 17 zarządzenia Nr 528 KGP o dzielnicowych, zgodnie z którą kierownicy jednostek organizacyjnych Policji zostali zobowiązani do zapewnienia dzielnicowym warunków realizacji podstawowych zadań, do których w pierwszej kolejności należy obchód przydzielonego rejonu służbowego (§ 5 ust. 1 ww. zarządzenia). W ww. miesiącach, w związku z zadaniami przydzielanymi przez przełożonych, dotyczącymi w szczególności:

- w jednym przypadku: serwisu pojazdu służbowego, przesłuchania świadka w Komendzie, pracy biurowej, oraz realizowanych poza przydzielonym rejonem i rejonem granicznym zadań zleconych, jak: interwencje publiczne, doręczenie korespondencji, asekuracja dzielnicowego, ustalenia dla jednostek policji i prewencyjny nadzór nad obiektami handlowo-usługowymi, oraz,

- w drugim przypadku: pracą biurową, serwisem pojazdu służbowego, oraz realizowanymi poza przydzielonym rejonem i rejonem granicznym, interwencjami publicznymi, wspieraniem innego funkcjonariusza przy obsłudze zdarzeń i patrolem w związku z meczem piłkarskim,

łącznie czas pobytu dzielnicowego w przydzielonym rejonie i w rejonie granicznym, w omawianych przypadkach, wyniósł poniżej 50% dziennego czasu służby przez

¹⁴ W tym badaniu NIK przyjęła jako próg istotności co najmniej 50% wymiar czasu służby dzielnicowego w rejonie własnym lub granicznym przez ponad połowę dni służby w danym miesiącu.

ponad połowę dni służby w ww. miesiącach (przez 14 dni z 20 dni służby i 12 dni z 18 dni służby).

Pan Marek Bucik, Kierownik I Rewiru Dzielnicowych w Komendzie, wyjaśnił, że dzielnicowi wykonują czynności, które nie mają „odzwierciedlenia formy katalogu zamkniętego, dot. ustaleń i doręczeń korespondencji dla sądów, prokuratur i innych instytucji”. Przeprowadzają często interwencje zlecone przez dyżurnego, w różnych rejonach, co przyczynia się do zmniejszenia czasu obchodu, jednakże wykazywane jest to w notatniku „jako obchód dzielnicy, bez względu gdzie realizował zlecone czynności. (...)”.

Pan Grzegorz Kuc, Kierownik II Rewiru Dzielnicowych w Komendzie, wyjaśnił, że na całokształt służby obchodowej ma wpływ wiele czynności, jak prowadzenie ustaleń, doręczeń korespondencji, czynności wyjaśniające, sprawdzające, postępowania sprawdzające i przygotowawcze, podejmowanie interwencji, kontroli drogowych i inne czynności. Nadto podczas obchodu „niejednokrotnie dzielnicowy jest kierowany do podejmowania interwencji na innym rejonie służbowym, gdzie istotny jest czas reakcji na zgłoszenie”.

2. We wszystkich objętych badaniem miesiącach, ewidencja sprawozdawcza SESPól, każdego z kontrolowanych funkcjonariuszy wykonujących zadania dzielnicowych, prowadzona była nierzetelnie i nie odzwierciedlała faktycznego przebiegu ich służby w porównaniu z zapisami w notatnikach służbowych. Przyjęta praktyka skutkowałą zawyżaniem danych o czasie obchodów przez dzielnicowych w systemie SESPól.

W rezultacie łączny czas służby funkcjonariuszy w obchodzie wykazany w SESPól w zbadanym okresie został zawyżony o 261 godzin i 28 minut w porównaniu z zapisami w notatnikach służbowych. W poszczególnych zbadanych miesiącach, czas służby w obchodzie:

w listopadzie 2014 r., zawyżono o 23 godziny i 30 minut,

w grudniu 2014 r., zawyżono o 63 godziny i 56 minut,

w maju 2015 r., zaniżono o 3 godziny i 10 minut, oraz

w czerwcu 2015 r., zawyżono o 177 godzin i 12 minut.

Zgodnie z § 18 ust. 1 zarządzenia Nr 1147 Komendanta Głównego Policji z dnia 22 września 2011 r. w sprawie planowania strategicznego, sprawozdawczości i oceny pracy Policji¹⁵ oraz § 22 ust. 1 zarządzenia Nr 71 Komendanta Głównego Policji z dnia 19 grudnia 2014 r. w sprawie planowania strategicznego, sprawozdawczości i oceny systemu kontroli zarządczej w Policji¹⁶ za poprawność danych, kompletność oraz terminowość ich wprowadzania i zatwierdzania w SESPól odpowiada kierownik jednostki organizacyjnej Policji, która jest obowiązana je wprowadzać.

W zakresie rozbieżności danych w systemie SESPól dotyczących czasu pełnienia służby obchodowej przez dzielnicowych, wyjaśniono m.in., że przeprowadzają oni często interwencje zlecone przez dyżurnego, w różnych rejonach, co przyczynia się do zmniejszenia czasu obchodu, oraz wynikają one z „braku uszczegółowienia charakterystyki systemu SESPól, w stosunku do funkcjonariusza policji wykonującego zadania dzielnicowego”.

¹⁵ Dz. Urz. KGP z 2011 r. Nr. 8, poz. 57 ze zm. obowiązującego do 31.12.2014 r.

¹⁶ Dz. Urz. KGP z 2014 r., poz. 142 obowiązującego od 1.01.2015 r.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zwraca uwagę, że istotna część czasu służby dzielnicowych poświęcana jest na realizację bieżących zadań zleczanych dzielnicowym przez przełożonych (średnio 61 zadań w miesiącu), w tym znaczną skalę interwencji i asekuracji, których liczba w badanych miesiącach wyniosła łącznie 154. Skutkowało to skoncentrowaniem ich służby na bieżącej realizacji zadań przydzielanych przez przełożonych, a tym samym ograniczało możliwość samodzielnej, planowej działalności w przydzielonym rejonie. Powyższe potwierdzają także złożone w toku kontroli wyjaśnienia dzielnicowych, którzy wskazywali, że w skontrolowanych miesiącach nie podejmowali w praktyce z własnej inicjatywy żadnych działań skierowanych do poszczególnych osób i grup z terenu rejonu służbowego (m.in. zdefiniowanych w wyniku rozpoznania osobowego), mających na celu pozytywne oddziaływanie na rejon i podnoszenie poziomu jego bezpieczeństwa.

Ocena
częstkowa

Kontrola wykazała, że przydział zadań i organizacja służby dzielnicowych w większości przypadków pozwalały dzielnicowym na realizację zadań w przydzielonych im rejonach służbowych. W tym zakresie NIK stwierdziła, że w 8 miesiącach na 10 objętych szczegółową próbą, przez większość dni służby dzielnicowi wykonywali zadania służbowe w przydzielonych rejonach lub rejonach graniczących przez co najmniej 50 % dziennego czasu służby. Jednocześnie NIK zwróciła uwagę na dużą skalę zadań dzielnicowych związanych z realizacją zadań zleczonych (m.in. obsługa interwencji zleczonych) zarówno w rejonach służbowych, jak i poza ich obszarem. Skutkowało to skoncentrowaniem ich służby na bieżącej realizacji zadań przydzielanych przez przełożonych, a tym samym ograniczało możliwość samodzielnej, planowej działalności w przydzielonym rejonie. Stwierdzono także, że ewidencja sprawozdawcza SESPól, w odniesieniu do funkcjonariuszy realizujących zadania dzielnicowych, prowadzona była nierzetelnie i nie odzwierciedlała faktycznego przebiegu ich służby.

Planowanie oraz weryfikacja efektów realizacji zadań służbowych dzielnicowych

Opis stanu
faktycznego

13. W Komendzie nie określono zasad planowania zadań dzielnicowych wobec przydzielonych im rejonów służbowych, odnoszących się do dłuższej perspektywy czasowej, wykraczającej poza bieżące przydzielanie spraw do realizacji. Komendant wyjaśnił, że wynika to z dużej rotacji policjantów na poszczególnych rejonach służbowych, oraz dużej liczby spraw bieżących, które dzielnicowi mają do wykonania. Dzielnicowi Komendy nie sporządzali analiz bezpieczeństwa i porządku publicznego dla poszczególnych rejonów służbowych. Zidentyfikowane problemy są na bieżąco rozwiązywane, np. poprzez założenie tzw. karty zadania doraźnego, lub przekazywane kierownikowi rewiru.

14. W Komendzie nie wprowadzono systemu weryfikacji i oceny realizacji zadań dzielnicowych. Komendant wyjaśnił, że w zarządzeniu 528 KGP świadomie zrezygnowano z określenia dodatkowych kryteriów oceny pracy dzielnicowego, uznając, że kwestia ta jest szczegółowo uregulowana w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17.06.2002 r. w *sprawie opiniowania służbowego funkcjonariuszy Policji*. Monitorowanie dzielnicowych Komendy dokonywane jest przez bezpośrednich przełożonych, a także kadrę kierowniczą, w formie analizy danych wprowadzanych do systemu SESPól, a także poprzez codzienną analizę „informacji dziennych”, sporządzanych przez dzielnicowych po każdej służbie.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena
częstkowa

Kontrola wykazała, że weryfikacja i ocena realizacji zadań poszczególnych dzielnicowych związanych z przydzielonymi im rejonami służbowymi polegała przede wszystkim na bieżącym monitorowaniu działań tych funkcjonariuszy, wykazywanych w systemie SESpol i w notatnikach służbowych. W KMP nie wprowadzono mechanizmów planowania zadań dzielnicowych wobec przydzielonych im rejonów służbowych, odnoszących się do dłuższej perspektywy czasowej, ani związanych z nimi narzędzi weryfikacji oddziaływania dzielnicowych na ich rejonu służbowe.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski
pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁷, wnosi o:

1. Podjęcie działań mających na celu zapewnienie zgodnej z przepisami organizacji służby dzielnicowych w zakresie przydzielania dodatkowych rejonów służbowych.
2. Podjęcie działań w celu powierzenia rejonów służbowych funkcjonariuszom mianowanym na stanowisko dzielnicowego, w sytuacji gdy posiadają oni wymagane kwalifikacje zawodowe.
3. Zapewnienie warunków do realizacji obchodu, jako podstawowego zadania dzielnicowego, zgodnie z przepisami § 5 ust. 1 oraz § 17 zarządzenia 528 KGP.
4. Wzmocnienie nadzoru w zakresie rozliczania dzielnicowych ze służby ze szczególnym uwzględnieniem zapewnienia zgodności zapisów w SESPol z rzeczywistym przebiegiem służby.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie.

¹⁷ Dz. U. z 2015 r., poz. 1096

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania
uwag i wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów, dnia 2016 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

Kontroler
Wilhelm Dmytrów
Główny specjalista kontroli
państwowej

Dyrektor
Wiesław Motyka

.....
Podpis

.....
Podpis

Kontroler
Sławomir Kochman
Główny specjalista kontroli państwowej

.....
Podpis